

EGODOCUMENTEN ALS VENSTERS OP HET VERLEDEN

Beleidsplan 2023 Stichting Miep Diesel

Bestuur van Stichting Miep Diesel
15 november 2022

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
1.1	Organisatie en bestuur.....	3
1.2	Bestuursleden.....	3
2.	Missie en doelstellingen.....	4
2.1	Missie.....	4
2.2	Doelstellingen en strategie.....	4
3.	Jaarplan 2023.....	5
3.1	Inleiding.....	5
3.2	Terugblik 2021 en 2022.....	5
3.3	Activiteiten 2023.....	6
4.	Communicatie en marketing.....	7
4.1	Inleiding.....	7
4.2	Website.....	7
4.3	Sociale media.....	7
5.	Financiën.....	8
5.1	Inleiding.....	8
5.2	Projectfinanciering.....	8
5.3	Schenken en legaten (ANBI).....	8

1. Inleiding

Een egodocument is 'een geschrift dat behoort tot de autobiografische teksten, zoals een brief, het dagboek en de autobiografie. Het hoeft echter geen schriftelijke bron meer te zijn. Het kan ook een ander medium zijn, zoals film.' De term 'egodocument' is nog tamelijk jong; het werd bedacht door historicus Jacques Presser in 1955 en staat, volgens hem, voor autobiografische teksten, zoals memoires, dagboeken, brieven en reisverslagen. Presser definieerde egodocumenten als teksten waarin de 'ik', de schrijver, als schrijvend en beschrijvend subject voortdurend in de tekst aanwezig is.¹

De afgelopen decennia is er in de geschiedwetenschap een groeiende belangstelling voor egodocumenten als een historische bron. Veel historische dagboeken en andere egodocumenten werden geïnventariseerd en gepubliceerd en aan diverse universiteiten vinden onderzoeksprojecten plaats, waarin egodocumenten centraal staan. Een heel bekend voorbeeld van een egodocument is natuurlijk het dagboek van Anne Frank uit de Tweede Wereldoorlog.

Waar aanvankelijk de aandacht vooral uitging naar documenten als bron voor het verloop van de oorlogshandelingen, richt men zich de laatste jaren meer en meer op het dagboek als bron voor het dagelijkse leven in oorlogstijd. Egodocumenten voegen geur, smaak, kleur en emotie toe aan historische feiten! Het lezen over het leven van 'gewone' mensen in tijden van conflict geeft ons stof tot nadenken.

Het dagboek van de Haarlemse Miep Diesel, gepubliceerd als *Bakvis in oorlogstijd* (2020), heeft ons duidelijk gemaakt dat dagboeken en andere egodocumenten ook bij uitstek geschikt zijn om een jonge generatie lezers bekend te maken met de geschiedenis, of beter, met het alledaagse leven in tijden van oorlog en conflict. Het draagt bij tot begrip en verdiept onze kijk op de wereld. De generatie die de Tweede Wereldoorlog bewust heeft meegemaakt is bijna uitgestorven. Het is belangrijk om hun verhalen te blijven vertellen, vooral aan nieuwe generaties Nederlanders.

De Stichting Miep Diesel wil zich inzetten voor het stimuleren van het lezen van egodocumenten door jonge lezers, en het gebruik ervan in het onderwijs. Dat kan door het publiceren van nog onbekende dagboeken of andere egodocumenten, maar bijvoorbeeld ook door het realiseren van lespakketten voor het onderwijs of het verwerken van de verhalen in documentaires. Daarnaast wil zij ook het schrijven van dagboeken, brieven en andere egodocumenten stimuleren, op papier of in digitale vorm, van handgeschreven brief tot blogs, vlogs en berichten op sociale media.

De Stichting Miep Diesel beperkt zich niet tot egodocumenten uit de jaren van de Tweede Wereldoorlog, maar richt zich ook op andere conflicten. Het belang om te begrijpen wat er gebeurt met 'gewone mensen' ten tijde van oorlog, armoede en/of onderdrukking is universeel en van alle windstreken. De Stichting Miep Diesel richt zich met haar lespakketten onder meer op kinderen in groep 7/8 en de onderbouw van het voortgezet onderwijs, maar verder ook op jong volwassenen om hen op een aansprekende en laagdrempelige manier in aanraking te brengen met de levens van anderen via deze egodocumenten.

Het eerste egodocument waar de Stichting zich op heeft gericht is *Bakvis in oorlogstijd*, het dagboek van Miep Diesel, gepubliceerd door uitgeverij Boom in Amsterdam. Het dagboek dat Miep Diesel als vijftienjarig meisje begon te schrijven (in 1943), is 75 jaar later een prachtig venster op het verleden voor haar leeftijdsgenoten van nu. Het kan bijdragen aan meer begrip voor slachtoffers van

¹ www.egodocument.net

oorlogsgeweld en crises en daarmee bijvoorbeeld ook voor het begrip voor de hedendaagse problematiek van vluchtelingen.

1.1 Organisatie en bestuur

De Stichting Miep Diesel is een stichting met een maatschappelijke en culturele doelstelling. De stichting wordt geleid door ervaren bestuurders, zonder personeel in dienst. De reguliere bestuurswerkzaamheden worden door de bestuursleden onbezoldigd uitgevoerd. Voor de uitvoering van de beoogde projecten zal de stichting een beroep doen op professionele bureaus en freelance projectmedewerkers en voor de benodigde fondsenwerving ten behoeve van projecten wordt met een externe fondsenwerver gewerkt.

De Stichting volgt de richtlijnen van de Governance Code Cultuur en de uitgangspunten van de Code diversiteit en inclusie. Wanneer in projecten of andere activiteiten een beroep zal worden gedaan op professionele medewerkers, dan zal worden gehandeld in overeenstemming met de richtlijnen zoals die voor de cultuursector zijn omschreven in de Code Fair Practice. De stichting volgt onderstaande codes en hanteert het principe: “pas toe of leg uit” en evalueert jaarlijks haar werkwijze en uitgangspunten of deze nog verbeterd kunnen worden met betrekking tot de voor cultuur geldende richtlijnen. De stichting en haar bestuur ziet deze richtlijnen niet als “een afvinklijstje” maar als natuurlijk handelen binnen de hedendaagse maatschappij.

Governance Code: <https://www.cultuur-ondernemen.nl/governance-code-cultuur/principe/introductie>

Code diversiteit en inclusie: <https://www.codedi.nl>

Code Fair Practice: <https://fairpracticecode.nl>

1.2 Bestuursleden

De Stichting Miep Diesel is een stichting met een maatschappelijke en culturele doelstelling. De stichting wordt geleid door ervaren bestuurders, zonder personeel in dienst. De reguliere bestuurswerkzaamheden worden door de bestuursleden onbezoldigd uitgevoerd. Voor de uitvoering van de beoogde projecten zal de stichting een beroep doen op professionele bureaus en voor de benodigde fondsenwerving ten behoeve van projecten wordt met een externe fondsenwerver gewerkt.

Op dit moment bestaat het bestuur van de stichting uit:

- Hilde van Garderen (voorzitter)
- Démi van 't Wout (secretaris)
- René Maertens (bestuurslid/adviseur onderwijs)
- Garrelt Verhoeven (bestuurslid/adviseur cultuur)
- Constance Buyne (penningmeester)

2. Missie en doelstellingen

2.1 Missie

De Stichting Miep Diesel stelt zich ten doel om egodocumenten (dagboeken, brieven en andere persoonlijke verhalen) voor een jong publiek beschikbaar te stellen. Juist dagboeken en brieven maken het verleden voor een jonge generatie invoelbaar en tastbaar. De stichting streeft er naar om belangwekkende egodocumenten van mensen die geleefd hebben ten tijde van conflicten in heden of verleden toegankelijk te maken voor een jongere generatie. Tevens wil de stichting het actief schrijven van nieuwe egodocumenten door jongeren stimuleren, in welke vorm dan ook, van handgeschreven brieven, tot digitale blog, vlogs en andere persoonlijke uitingen. Zowel historische als nieuwe egodocumenten kunnen bijdragen tot meer begrip in de samenleving en meer inzicht in onze wereld en haar geschiedenis.

2.2 Doelstellingen en strategie

De Stichting Miep Diesel heeft als doelstelling het in stand (doen) houden, publiceren en stimuleren van het (educatief) gebruik van egodocumenten (bv dagboeken en brieven) van mensen die geleefd hebben ten tijde van conflicten in het verleden en het levend houden en presenteren van deze documenten voor een jongere generatie. Daarnaast beoogt de stichting om – aan de hand van historische egodocumenten – ook het schrijven van egodocumenten door jongeren te stimuleren. De stichting wil dit doel bereiken o.a. door het (doen) uitgeven van ongepubliceerde egodocumenten en het stimuleren van het gebruik van deze uitgaven in het onderwijs. Zij doet dit onder meer door het (laten) samenstellen van educatieve lespakketten voor het onderwijs (groep 7/8), zoals een lespakket bij het dagboek Bakvis in oorlogstijd geschreven door de 15-jarige Miep Diesel in Haarlem tijdens de Tweede Wereldoorlog (zie 2.3 Projecten). Daarnaast organiseert de stichting (culturele en educatieve) evenementen, activiteiten en/of bijeenkomsten rondom dit thema.

3. Jaarplan 2023

3.1 Inleiding

De Stichting Miep Diesel is opgericht in de zomer van 2021 en werd gepresenteerd tijdens een Boekensalon in de Nieuwe Bibliotheek in Almere. Voor die gelegenheid werd tevens een minidocumentaire gemaakt over Miep Diesel en haar dagboek. Aansluitend hierop is de stichting in het najaar van 2021 begonnen met het (laten) ontwikkelen van een lespakket rond *Bakvis in oorlogstijd*, dat onder meer bedoeld is voor gebruik op de scholen, bijvoorbeeld in het kader van de activiteiten rond 4/5 mei.

Na de eerste acties en evenementen (zie terugblik 2021 en 2022) wil de stichting haar activiteiten ook weer in 2023 gaan verbreden naar andere (historische) dagboeken en naar activiteiten om het schrijven van hedendaagse egodocumenten met name bij jongeren te stimuleren. Ook voor deze activiteiten zal de samenwerking worden gezocht met professionele partijen. In de onderstaande paragraaf geven we beknopt aan wat er tot dusver is gerealiseerd en welke activiteiten er voor 2023 gepland staan.

3.2 Terugblik 2021 en 2022

Boekensalon

Op 19 augustus 2021 vond de eerste boekensalon plaats in de Nieuwe Bibliotheek in Almere. Garrelt Verhoeven, boekhistoricus en hoofdconservator Bijzondere Collecties bij de Universitaire Bibliotheken Leiden, ging op deze bijzondere avond in gesprek met Hilde van Garderen (toenmalig wethouder cultuur Almere), Evert van Ginkel (schrijver en historicus) en Sietske van der Veen (historicus). Het thema van deze avond was Verhalen uit de Tweede Wereldoorlog, waarbij twee boeken centraal stonden: *Bakvis in Oorlogstijd* - het dagboek van Miep Diesel en *De nacht van de Stirling* geschreven door Evert van Ginkel.²

Mini-documentaire

Bij de oprichting van de stichting Miep Diesel heeft de stichting een mini-documentaire laten maken door de Deventer filmproducent 'De Mannen zonder Pak'. Deze documentaire geeft een mooie weergave van het dagboek in combinatie met authentieke beelden van Haarlem tijdens de oorlog. In de mini-documentaire worden ook passages uit het dagboek voorgelezen door Miep Diesel.

Steun voor Stichting Miep Diesel

Door de structurele financiële steun van een familiestichting met ingang van 2022 is de Stichting Miep Diesel in staat om een professionaliseringsslag te maken. Een erkend accountantskantoor verzorgt de financiële boekhouding inclusief de BTW-aangifte, de website wordt beheerd en de bankkosten zijn gedekt. Daarnaast is er budget voor het organiseren van bijeenkomsten en publiciteit.

Voorjaarsbijeenkomst Stichting Miep Diesel in Casa Casla in Almere

Op vrijdag 25 maart 2022 organiseerde Stichting Miep Diesel een bijeenkomst in Casa Casla in Almere. Tijdens deze bijeenkomst werd er na een voorstelronde door het bestuur de documentaire vertoond van Miep en haar dagboek. Aansluitend waren er een aantal vooraanstaande sprekers (o.a. van het NIOD) die iets vertelden over het historisch en maatschappelijk belang van dagboeken. Tot slot was er de gelegenheid om met elkaar na te praten en te netwerken. Deze middag was zeer succesvol en heeft tot meerdere giften en samenwerkingen geleid.

² <https://www.almeredezeweek.nl/nieuws/algemeen/49439/-egodocumenten-zoals-dagboeken-kunnen-jongeren-aan-het-denken-z?fbclid=IwAR031xQ8WnTpKvy8uw0SnmJMfdTfYx79XJmj8ldVmr2z05z-vTiSgrB99ps>

Samenwerking met Playing for Success

Playing for Success is een (landelijk) naschools programma voor kinderen van 9 tot 14 jaar. Om sociaal-emotionele redenen loopt het voor sommige kinderen op school, soms tijdelijk, minder lekker dan verwacht. Oftewel; “er komt niet uit wat erin zit”. Playing for Success draagt bij aan het versterken van de motivatie en het zelfvertrouwen van leerlingen, waardoor de schoolprestaties automatisch beter worden. De Almeerse vestiging gebruikt het dagboek van Miep Diesel voor een van haar activiteiten om kinderen na te laten denken over hun eigen leefsituatie en die van anderen. Dit leidt tot meer wederzijds begrip.

Ontwikkeling lespakket Bakvis in Oorlogstijd

Door Podium (professioneel partner voor het ontwikkelen van educatieve lespakketten) is in samenwerking met de Stichting Miep Diesel een projectvoorstel en begroting opgesteld dat gebruikt wordt voor het aanvragen van financiële steun bij landelijke fondsen (V-fonds / Fonds voor Cultuurparticipatie). Deze aanvragen worden/zijn gedaan door een externe fondsenwerver. Op 4 oktober 2022 ontving de Stichting het positieve bericht van het Prins Bernhard Cultuurfonds Flevoland over de toekenning van een eenmalige bijdrage (3.000,- euro) aan de ontwikkeling van het educatiepakket. Op 8 november ontvingen wij de formele toekenning van een eenmalige subsidie van 2.500,- euro van de gemeente Haarlem ook ten behoeve van het educatiepakket. In 2021 is er al een substantieel bedrag bestemd voor het lespakket ter beschikking gesteld door het Noord-hollands Archief (NHA). Ook zijn er bedragen gedoneerd door de Almeerse ondernemers Jan Bun en Rene ter Borgh van Ruitenheer b.v. voor het lespakket (zie Schenkingen). Het lespakket zal na realisatie gelinkt worden aan Geschiedenislokaal023 (initiatief van het NHA). Hiermee zijn er voldoende fondsen geworven om de opdracht aan Podium te gunnen. De realisatie van het lespakket zal ongeveer 3 maanden in beslag nemen.

Schenkingen

Begin 2022 ontving Stichting Miep Diesel een donatie van 1500,- euro van Ruitenheer b.v.. Directeur/eigenaar Rene ter Borgh draagt de stichting en haar doelstellingen een warm hart toe. Naar aanleiding van de voorjaarsbijeenkomst in Casa Casla zijn er nog meer donaties/giften gedaan. De gift a 2500,- euro van de Almeerse ondernemer Jan Bun (bestemd voor het lespakket) haalde de krant en leverde zo voor beide partijen positieve aandacht op.³

Open Monumentendag bij het Noord-Hollands Archief in Haarlem

Op 11 september 2022 presenteerde de Stichting Miep Diesel zich op de Open Monumentendag in het Noord-Hollands Archief in Haarlem. Het originele dagboek werd voor deze speciale gelegenheid uit het depot gehaald en was voor iedereen te bewonderen. Voorzitter Hilde van Garderen en secretaris Demi van 't Wout waren aanwezig en naast de verkoop van de dagboeken was er veel belangstelling voor de stichting en haar doelstellingen. Dit evenement zorgde ook voor een hechtere samenwerking tussen de stichting en het Noord-Hollands Archief.

3.3 Activiteiten 2023

Jaarlijkse lezing / fondsenwerving

Deze activiteit staat gepland voor het najaar van 2023. Deze lezing met vooraanstaande sprekers moet een jaarlijkse traditie van de stichting worden. De eerste bijeenkomst was op 25 maart 2022 en was zeer succesvol. Deze feestelijke en inhoudelijke bijeenkomst dient enerzijds om onze

³ <https://www.almeredezeweek.nl/nieuws/algemeen/53185/bun-holding-overhandigt-cheque-aan-stichting-miep-diesel>

samenwerkingspartners en mensen/organisaties die de stichting steunen te informeren over de activiteiten van de stichting maar ook om anderen te interesseren om ons te steunen en/of samen te werken. De sprekers zullen ingaan op het belang van egodocumenten en hier vanuit hun professionele achtergrond inspirerende bijdragen over leveren.

Jaarlijkse schrijfwedstrijd voor kinderen/jongeren van een egodocument (of blog/vlog etc)

In samenwerking met de Nieuwe Bibliotheek in Almere en het weekblad Almere Deze Week organiseert de Stichting Miep Diesel een schrijfwedstrijd voor kinderen (groep 7/8) en jongeren (onderbouw VO). De deelnemers wordt gevraagd om een egodocument te schrijven maar dit mag ook een brief, blog, vlog of filmpje zijn. Met name het gebruik van andere media helpt om deze jonge doelgroep te bereiken. Gedurende 10 weken zal er wekelijks een jongere/kind in Almere Deze Week en zijn/haar project worden voorgesteld. Op 21 april 2023 is er een feestelijke avond in de Nieuwe Bibliotheek in Almere waar 1 winnaar in beide categorieën wordt uitgeroepen. Prijs is een bokaal en natuurlijk de publicatie van het egodocument.

Er zijn ook plannen om een dergelijk evenement te organiseren in samenwerking met de Bibliotheek in Haarlem met dien verstande dat de doelgroep daar jonge (woord) kunstenaars is.

Uitrol en publicatie van het lespakket

Naar verwachting zal het lespakket in Q1/Q2 van 2023 gerealiseerd zijn en kan er worden gestart met de uitrol en bekendmaking hiervan. De publicatie zal plaatsvinden in onderwijsvakbladen, nieuwsbrief schoolbesturen, persbericht diverse (dag)bladen en via de website van de stichting Miep Diesel. Ook de Bibliotheek in Almere, Haarlem en het Noord-Hollands Archief zal hier via hun kanalen aandacht aan besteden.

4. Communicatie en marketing

4.1 Inleiding

Goede communicatie, public relations (PR) en marketing zijn een belangrijk onderdeel van Stichting Miep Diesel. Deze drie zaken dragen zorg voor herkenbaarheid, bekendheid en vertrouwen. Bekendheid van de stichting is van belang om op een effectieve manier projecten te kunnen promoten en naar buiten te kunnen brengen waar de stichting zoal mee bezig is. Mede door goede PR en heldere communicatie willen wij er voor zorgen dat wij een goede reputatie opbouwen bij andere bedrijven en organisaties waardoor wij ook op een juiste manier aanvullende financiële middelen kunnen genereren die ervoor zorgen dat er betekenisvolle projecten kunnen worden opgestart die bijdragen aan de educatie van jongeren.

4.2 Website

Het voornaamste communicatiemiddel van de stichting is de website (www.miepdiesel.nl). Op deze website staat allereerst uitgelegd wat de stichting doet, waarom de stichting is opgericht en wordt er gecommuniceerd over activiteiten.

4.3 Sociale media

Naast de website maakt de stichting ook gebruik van communicatie via sociale media. Het doel van het gebruik van sociale media is om te communiceren naar geïnteresseerden over de lopende projecten, activiteiten en nieuwsitems. De stichting communiceert via Facebook, Instagram en Twitter. Doelstelling hierbij is dat door middel van deze drie platforms het grootste gedeelte van de geïnteresseerde doelgroep zal worden bereikt. Daarnaast zal er ook een Youtube-account worden aangemaakt voor de Stichting ter ondersteuning van de andere platforms door middel van beeldmateriaal.

Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100070359458939>

Instagram: <https://www.instagram.com/stichtingmiepdiesel/>

Twitter: <https://twitter.com/MiepDiesel>

5. Financiën

5.1 Inleiding

De Stichting zelf heeft geen leden of donateurs, en zal geen subsidie vragen voor de stichting als zodanig. Het Bestuur zet zich onbezoldigd in voor de doelstellingen van de stichting, waarbij zij op twee manieren zal zoeken naar financiering om haar doelen te kunnen verwezenlijken. In de eerste plaats zal door middel van subsidieaanvragen worden geprobeerd om de gelden te werven voor afzonderlijke projecten (bijvoorbeeld het educatiepakket), waarbij waar mogelijk (en van toepassing) de samenwerking zal worden gezocht met partners (bijvoorbeeld in het onderwijs). Daarnaast zal de stichting door een gerichte marketing en communicatie haar bekendheid vergroten en een campagne voeren om schenkingen en legaten te verkrijgen. Op deze manier wil de stichting een bescheiden kapitaal opbouwen dat benut kan worden voor de vaste lasten van de stichting en voor de vaak benodigde 'matching' bij subsidiering. Met name voor schenkingen en legaten is het van belang om te vermelden dat de stichting Miep Diesel beschikt over de ANBI-status, in verband met de fiscale voordelen.

5.2 Projectfinanciering

De stichting heeft als doel om in haar projecten zoveel mogelijk samen te werken met partners (scholen en andere onderwijsinstellingen, uitgeverijen, erfgoedinstellingen, bibliotheken etc.). Waar mogelijk zal ook in de fondsenwerving met deze partners worden samengewerkt. In andere gevallen zal de stichting zelfstandig als fondsenwerfer optreden.

Subsidies

Voor de financiering van de beoogde projecten zal de stichting met name beroep doen op de landelijke en regionale fondsen. Vanuit inhoudelijke en educatieve doelstellingen vallen de projecten binnen de doelstellingen van diverse grote fondsen, zoals het V-fonds en fonds voor cultuurparticipatie. Voor de advisering en uitvoering van de subsidiewerving wordt samengewerkt met een professionele fondswerfer.

Crowdfunding

In voorkomende gevallen zal de stichting (ook) gebruik maken van de mogelijkheid van crowdfunding.

5.3 Schenkingen en legaten (ANBI)

De stichting Miep Diesel is als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) aangemerkt zodat de stichting in aanmerking komt voor fiscaal aftrekbare schenkingen en legaten.

Bijlage bij dit beleidsplan is de begroting 2023.